

Illup sananeqarneranut akiusup minnerpaaffissaata inatsisitigut aalajangersarneqartup appartinneratigut pisortat inissiaataanni attartortittakkani ineqarnermut akiliutip appartinneqarnissaanut periarfissat misissoqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Misissuinikkut ineqarnermut akiliutip, illup sananeqarneranut akiusup, piginnittut aningaasaliissutinit iluanaarutissaasa aammalu ineqarnermut tapiissutit allanngornerisa imminnut ataqatigiinnerat paasinarsisinneqassapput kiisalu aserfallatsaaliinissamut pilersaarutit attatiinnerneqarnissaat isiginiarneqassalluni. Kiisalu illup illuutit sananeqarneranni naliusup ingerlaavartumik nalikillilerneqartarnerani pitsaaqutit ajoqutillu misissuinikkut qulaajarneqassapput. Misissuinerup inerneru Inatsisartunut kingusinnerpaamik juli 2022-mi agguanneqassapput.

Inatsisartunut ilaasortaq Erik Jensen, Siumut

pillugu

Sanaartornermut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Sanaartornermut Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Kristian Jeremiassen, Inuit Ataqatigiit, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq, Hans Peter Poulsen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Charlotte Pike, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Emanuel Nûko, Naleraq

Inatsisartunut ilaasortaq, Anders Olsen, Siumut

UKA2021-imi ulloq 21. oktober 2021 siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Illup sananeqarneranut akiusup minnerpaaffissaata inatsisitigut aalajangersarneqartup appartinneratigut pisortat inissiaataanni attartortittakkani ineqarnermut akiliutip appartinneqarnissaanut periarfissat misissorneqarnissaat siunnersuummi anguniarneqarpoq. Ineqarnermut akiliutip, illup sananeqarneranut akiusup, piginnittut aningaasaliissutinit iluanaarutissaasa

aammalu ineqarnermut tapiissutit allanngornerisa imminnut ataqatigiinnerisa peqatigitillugu aserfallatsaaliinissamut pilersaarutit attatiinnarneqarnissaat siunertarineqartoq ingerlaavartumik pitsaaqutai ajoqutaalu misissuinikkut qulaajarneqassapput.

Pisortanit inissiat pigineqartut aserfallassimasut qanoq iliorluni akiisa appartinneqarsinnaanerintu periarfissat qulaajarneqarnissaat siunnersuummi siunertarineqarpoq.

2. Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera inissiat pillugit ajornartorsiutit assigiinngitsut pillugit oqallittoqangaatsiarpoq. Immikkoortumut inissiat pineqartillugit allannguisoqarnissaa isumaqatigiissutigineqarpoq. Taamatuttaaq inissianut tunngatillugu allannguisoqarnissaa, innuttaasunut inissiat pitsaanerusut akikinnerusullu anguniarneqarnissaat pisariaqartoq isumaqatigiissutigineqarpoq.

3. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnera

Kalaallit Nunaanni inissiat amerlanerpaartaat pisortanit pigineqarmata, 2010-milu inissiat attartortittakkat 60 procentii pisortanit pigineqartut ataatsimiititaliap oqaatigissavaa.¹ 2018-mi innuttaasunik misissuisoqarneranut peqataasut 42 procentiisa inissiani attartortittakkani ineqarlutik nalunaaruteqarput.² Innuttaasut amerlasuut namminneq inissaqarnissaminnik isumakkeerinnissinnaanerit anguniagaagaluortoq maannakkut innuttaasorpasuit Namminersorlutik Oqartussat inissiaataani aserfallassimasuni aaqqissorneqartariaqartuni najugaqarput. Tamanna nutaarsiassaangilaq. Inissiap akiata inissiap qanoq issusaanut naapertuuttuaannartannginneri ataatsimiititaliap oqaatigissavaa.

3.1. Siornatigut sularineqarnera

Ajornartorsiut pineqartoq Inatsisartunit arlaleriarluni sularineqareerneqarnikuvoq. Sanaartornermut Ataatsimiititaliamit aalajangiiffigisassatut siunnersuut assingusoq UKA2020-mi siunnersuuteqartumit tk. UKA2020/112 sularineqarmat tamanna pivoq. Inatsisartunit isumaqatigiittunit akuersissutigineqartoq matumani allannguutissatut siunnersuut ataatsimiititaliamit saqqummiunneqarpoq. Allannguutissatut siunnersuuteqarnermi piaartumik ineqarnermi akiliutip appartinneqarnissaanik kissaatigisaq saqqummiunneqartoq, imaappoq:

”Illup sananeqarneranut akiusup minnerpaaffissaata inatsisitigut aalajangersarneqartup appartinneratigut pisortat inissiaataanni attartortittakkani ineqarnermut akiliutip appartinneqarnissaanut periarfissat misissoqullugit Naalakkersuisut pequneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Misissuinikkut

¹ Skatte-og Velfærdskommissionen, ”Boligsubsidier i Grønland – baggrundsrapport marts 2011”, 2011, side 12

² Institut for menneskerettigheder: Retten til bolig – Status i Grønland 2020, 2020, s. 11

ineqarnermut akiliutip, illup sananeqarneranut akiusup, piginnittut aningaasaliissutinit iluanaarutissaasa aammalu ineqarnermut tapiissutit allanngornerisa imminnut ataqatigiinnerat paasinarsisinneqassapput kiisalu aserfallatsaaliinissamut pilersaarutit attatiinnarneqarnissaat isiginiarneqassalluni. Kiisalu illup illuutit aserfallassimasut sananeqarneranni naliusup ingerlaavartumik nalikillilerneqartarnerani pitsaaqutit ajoqutillu misissuinikkut qulaajarneqassapput. Misissuinerup inernerit Inatsisartunut kingusinnerpaamik UKA 2021-mi agguanneqassapput.”

Siuliani allannguutissatut siunnersuummi suliakkiutigineqartut siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut Naalakkersuisut naatsumik nassuiaassasut ataatsimiititaliamit pissusissami-soortutut isigineqarpoq. Allannguutissatut siunnersuutip matumanilu ataatsimiinnerup akornani qinersisoqarnera ilisimaneqarpoq.

3.2. Siunnersuummi ”Ineqarnermut immikkoortumut tamakkiisumik pilersaarutitigtut”

Ineqarnermut, Attaveqaasersuutitut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisup ”Ineqarnermut immikkoortumut tamakkiisumik pilersaarutitigtut” siunnersuutip siullermeerneqarnerani naatsumik sammisimavaa. Taanna ulloq 6. februar 2020-mi Naalakkersuisuusimasunit akuersissutigineqartoq ataatsimiititaliamit ilisimaneqarpoq. Siuliini oqaatigineqareersutut Ineqarnermut immikkoortumut tamakkiisumik pilersaarutit UKA2020-mi, tk. UKA2020/112 Ineqarnermut, Attaveqaasersuutitut, Naalakkersuisuusimasup aamma aalajangiiffigisassatut siunnersuummut akissuteqarnermini tunngavigivaa.

Ineqarnermut immikkoortumut pingaaruteqartumut naalakkersuinikkut suliaqarnermi ingerlaavartuartinneqarnissaa pingaaruteqarmat ataatsimiititaliamit nuannaarutigineqarpoq. Tamanna tunngavigalugu siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaanut Ineqarnermut immikkoortumut tamakkiisumik pilersaarutit suliarineqarnerat pillugit killiffik saqqummiutissagaa pingaartumillu qaqugu taanna saqqummiunneqarnissaanik naatsorsuutigineqarneq pillugu oqaaseqaqqullugu Ataatsimiititaliamit Ineqarnermut, Attaveqaasersuutitut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisumut kaammattuutigineqassaaq. Taamatuttaaq pilersaarummik sukumiinerusumik suliaqarnissaq ataatsimiititaliamit qilanaarineqarpoq.

Ukiumut 2022-mut Aningaasanut Inatsisissatut Siunnersuutip aappassaaneerlugu suliarineqarneranut atatillugu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaata atuarnani ilanngussaq B-mi imm. 13.4-mi ima allaqqammat ataatsimiititaliamit maluginiarneqartoq ilanngullugu oqaatigissavaa:

”Misissueqqissaarnerit Inissianut Tamakkiisumik Pilersaarutip ataani suliarineqassapput, tassanilu periuserineqartussanut inerniliinerit siunnersuutillu ukioq manna

Naalakkersuisunut saqqummiunnissaat ilimanarluni. Tassunga atatillugu suliassa-qarfinnut siuliani taaneqartunut inatsisit nutaat allatullu inatsisinik allannguinerit pilersaarutaasut 2022-mi ukiakkut ataatsimiinnermi Inatsisartunut saqqummiunneqarumaarput.”

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummut matumunnga suliap ingerlasup siunnersuuteqartumit ujjartorneqartoq Naalakkersuisut matumani akissuteqarnermini qulaajarneqassasoq Inatsisartunut neriorsuutigineqarmat ataatsimiititaliap matumani maluginiaqqussavaa. Siunnersuut akuersissutigineqassappat siunnersuuteqartup ujjartugaata Naalakkersuisunit piviusunngortineqarnissaa ataatsimiititaliamit qilanaarineqarpoq.

Akilerartarnermullu Atugarissaarnermullu Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaa 2011-meersup Naalakkersuisunit ilanngunneqarnissaa ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqassaaq. Ikiorssiissutitut tapiissutaasartut assigiinngitsumik iluseqartut aamma maleruagassiuinerit ineqarnermut pingaarutillit ersarissuunissaat paasiuminartuunissaanillu anguniagaammat pingaartumik siunnersuummi matumani pingaaruteqartoq ataatsimiititaliap paasivaa.

3.3. Ukioq missingersuusiorfik 2022-mut kommuninut ataatsimoortumik tapiissutinik isumaqatigiissut

Ataatsimiititaliap ingerlaqqilluni ukioq missingersuusiorfimmu 2022-mut kommuninut ataatsimoortumik tapiissutinik isumaqatigiissutigineqaaqqammersumi Ineqarnermut immikkoortumut tamakkiisumik pilersaarutit eqqaaneqarmata tamatumunnga ilanngullugu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Ataatsimiititaliap tassunga atatillugu paasivaa Naalakkersuisunit pilersaarut pineqartoq naatsumik sammineqarsimasoq. Pilersaarutit malinneqartussat atortusannngortinnginnerini tamanut saqqummiunneqartarnissaat annertunerusumik ersarissuunissaasa qulakkeerneqarnissa Ataatsimiititaliamit matumuuna Naalakkersuisunut kaammattuutigineqassaaq. Ataatsimoortumik tapiissutit isumaqatigiissutigineqarnerani Ineqarnermut immikkoortumut tamakkiisumik pilersaarutit pillugit, takuneqarsinnaavoq:

”Suliassat tulliuttut anguneqarnerisigut Inissianut tamakkiisumik pilersaarut naammassissaaq:

- *Piginnittutut aqqissuussineq ingerlatsinermi iluarsartuussinermilu nalunaa-ruteqarnissamut piumasaaqatit assigiiaartuullutillu naammassineqarnerat atorlugu inissiat kommuninut tunniunneqartut.*
- *Pisortat inissianik attartortittagaannik iluarsartuussinermi kinguussaannermik annikillisisinissamik suliaqarnissamullu periutsumik akuersisoqarnerani.*
- *Ineqarnermut akiliutit isumaginninnikkut illersorneqarsinnaasumik aqqinneqareerneranni, taamaalilluni ingerlatsinermut iluarsartuussinermullu atatillugu isertitat aningaasartuutillu ataqatigiillutik.*

- *Inuussutissarsiutit, suliffissaqartitsineq inuussutissarsiutitigullu suliniutit imminnut ataqatigiittut akunnerminnilu naapeqatigiiffimmik sanaartornermik inuussutissarsiortuni pisariaqartitsinermik naammassinnissinnaanermillu ingerlaavartumik annertussusiliisoq, taannalu naapertorlugu suliniutinik aaq-qinneqarallassoq.*
- *Ilinniarnermi suliniutit sanaartornermi ingerlatsisuni pisariaqartitsinermik aallaaveqartut.*
- *Suliffissaqartitsinermik suliniutit sanaartornermi pisariaqartitsinermik aallaaveqalerpata.”*

Ineqarnermut immikkoortumut tamakkiisumik pilersaarutit suli saqqummiunneqanngitsut pillugit qaqugu anguneqassanersut Naalakkersuisunit nassuiaatigereersinnaagaat ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Naalakkersuisut siuliini taaneqartut qanoq anguneqarnissaat eqqarsaatigineqarnersoq paasisaqarfigissallugu pilersaarutit ataatsimiititaliamit atuarneqarnissaa qilanaarineqarpoq.

3.4. Sanaartornermi akiusoq aamma inissiap pissarsiarinerata akia

UKA2021/17-mi aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaata massakut ataatsimiinnermi suliarineqartumi inissianut pisinermi akiumut akeqanngitsumik inigineqartussanik inissiap pissarsiarinerani akiata qummut killinga qaffaniarneqartoq arlalitsigut nalilersugassaqartoq ataatsimiinnermi matumani suliarineqassasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Matumani siunnersuutigineqarpoq, pissarsiarineqarneranut akiusoq qaffasinnerpaaffissaa m²-imut 15.000 kr.-miit m²-imut 35.000 kr.-inut qaffanneqassasoq. Ineqarnermut akiliutit, illup sananeqarneranut akiusup, piginnittut aningaasaliissutinit iluanaarutissaasa aammalu ineqarnermut tapiissutit allanngornerisa imminnut ataqatigiinnerat paasinarsisinneqarnissaannik Naalakkersuisut nalilersuutigineqartut taakkua ilanngullugit nalilersorneqassooq. Ataatsimiititaliamit pissusissamisoortutut isigineqarpoq.

4. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq aalajangiiffisassatut siunnersuutip piviusunngortinneqarnissaanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai siunnersuummut tunngavilersuutinut allanneqassasut.

Siunnersuutip piviusunngortinneqarnissaanut aningaasatigut kingunerisassat matumani allanneqarsimaneri siunnersuummut naapertuunna ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Taamaalluni pilersaarut AC-fuldmægtigip ukiup ataatsip akissarsiaasa nalinginik 500.000 kr.-inik akeqarnissaa siunnersuuteqartup oqaatigaa.

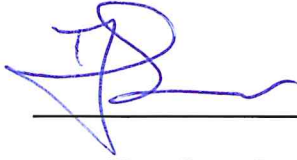
5. Ataatsimiititaliap inassutai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuut **akuersissutigineqassasoq** inassutigaa.

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni matumuuna siunnersuut ataatsimiititaliap aappassaaniigassanngortippaa.



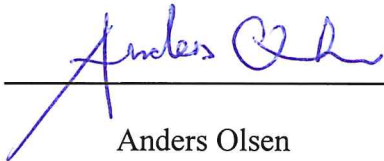
Kristian Jerimiassen
Siulittaasoq



Hans Peter Poulsen



Charlotte Pike



Anders Olsen



Emanuel Nûko